

nes og Statens Budget, men i Stedet for at væge Befolkningen mod at blive Forbrydere, i Stedet for at lette dem Livet og gøre dem Livet taaleligere og lysere, hvad der kan ske ved forholdsvis faa Penge, bliver man ved det gamle System: Man lader Børnene sulte, holder de fattige nede i Fattigdommen og fylder Fængslerne, holder Politi og Dommere i stadig øget Tal. Det er en Samfundsøkonomi, som kun er til Fordærv, til Samfundets egen Ødelæggelse. Men netop fordi det er saaledes, bør Børnenes Bespisning ikke være en Privatsag. Ingen af os vilde taale, at det skulde være afhængigt af andre Menneskers Forgodtbefindende, af andre Menneskers Lyst eller Ulyst til at mætte vore Børn, om de fik Mad, men hvad vi ikke vilde taale, naar Talen er om vore egne Børn, bør vi heller ikke finde os i overfor andres Børn; det, vi ikke vilde taale mod os selv, bør vi ikke taale mod de fattige, og derfor bør Lovgivningsmagten tage sig af denne Sag.

Den anden Retning, som har gjort sig gældende her i Rigsdagen eller i alt Fald i dette Ting med Hensyn til Spørgsmaalet om Børns Bespisning, har krævet, at Bespisningen skulde være en kommunal Sag, saaledes at det alene ahang af Kommunens Skøn og Villie, om Bespisning af Børn skal finde Sted. Dette Standpunkt fandt sit Udtryk i det Lovforslag, som blev vedtaget her i Folketinget den 25. November 1899 og gik til Landstinget, men Landstinget standsede det ved en Dagsorden, som i al sin Korthed lød saaledes: Forslaget bør ikke fremmes. Men som jeg før sagde, oplyste den højtærede Kultusminister os om, at det Lovforslag, som Landstinget har standset, egentlig er det, som bliver praktiseret. Den højtærede Kultusminister sagde nemlig, at Kommunerne yde Skolebespisning uden Forbindelse med Foreninger. Den højtærede Kultusminister gjorde opmærksom paa, at det godt kunde tænkes, og at det virkelig ogsaa finder Sted, at Byer og Kommuner, hvor der ingen privat Bespisningsforening eksisterer, alligevel af Ministeriet og Amterne faa Tilladelse til at holde Bespisning for Kommunernes Penge. Netop det selv samme Lovforslag, som Landstinget standsede, er altsaa i Virksomhed. Alligevel viser det sig, at dette Lovforslag heller ikke har gavnet Sagen: Børns Bespisning. For det første have kun tre Kommuner benyttet sig deraf i alt Fald efter, hvad man indtil nu ved, og hele Sagen: Børns Bespisning ligger saa godt som død over

det hele Land, bortset fra nogle ganske enkelte Byer. Det Lovforslag, jeg har nævnt, og som blev standset i Landstinget, stemte Socialdemokratiet for, men vi stemte for det under Protest, fordi vi den Gang som nu gik ud fra, at Sagen: Børns Bespisning ikke bør være afhængig af den lokale Sognepolitik. Der er her i Landet en Forfatter, som hedder A. C. Andersen, han er født paa Landet, er Lærer og maa derfor have Kendskab til Forholdene paa Landet. Han fortæller os, hvorledes de saakaldte Reformkrav blive behandlede derude. Han viser os et Billede af, hvorledes Krav af social Betydning blive mishandlede, om man kan bruge det Udtryk, af Sognepolitikere. I den Fortælling, som her er Tale om, „Sigrid fra Skovlunde“ — den er udkommen for ganske nylig —, hedder det, at Storbønderne, for at bevare deres Magt, opbidse imod ethvert Fremskridt, idet de stadig pirre til Befolkningen med Trusler om Stigning af Skatteprocenten. Det kan godt tænkes, at der er saadanne Fremskridt, som disse Storbønder sely synes om, og som virkelig have deres Tilslutning og Anerkendelse; men for at bevare deres politiske Magt spænde de Ben derfor. De sige, at Socialisterne stille disse Forslag, men gøre det for at faa Skatteprocenten til at stige. De ophidse ogsaa mod de radikale Venstremænd, idet de sige, at hvis deres Forslag vedtages, vil det betyde Stigning af Skatteprocenten. Det er Overklassens kommunale Politik at spænde Ben for de sociale Reformere for at bevare deres Magtstilling i Sognene. Derfor ligger denne Sag død, fordi der drives lokal Politik paa den, fordi man truer med en Stigning af Skatteprocenten. Og derfor bør Staten tage sig af den. Staten tager sig jo af den aandelige Føde. Den forlanger Skoletvang, den spørger ikke, om Kommunerne ville have Skoler eller ej, der er Skoletvang. (Afbrydelse af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet [*Appel*]). Er der ikke Skoletvang? Der er ogsaa til en vis Grad Religionstvang. Det afhænger ikke af de forskellige Kommuner, om de ville have Præster eller Kirker. Guds-tjenesten skal finde Sted, Kirkerne vedligeholdes og Præsterne lønnes. Det overlader Staten heller ikke til de forskellige Kommuner. Men naar der saaledes sørges for den aandelige Føde, bør Staten ogsaa sørge for, at den legemlige Føde ikke mangler for de smaa Børn.

Det tredie Standpunkt er Socialdemokraternes, og det finder sit Udtryk i det